

PALM OFF FEST

Chceme něco jinýho!

PLNEJ PLYN

SEZONA
2022–2023

DIVADLO
POD PALMOVKOU

PP



WWW.PODPALMOVKOU.CZ



CRESTYL

DOCK

METROSTEU

Lagardere



Prima

Rádio DAB Praha

FORUM 24



PALM OFF FEST 2022

Chceme něco jiného!

14. 10. – 26. 10. 2022

6. ročník setkání divadel střední Evropy

14. 10.	19:00	Slavnostní zahájení 6. ročníku festivalu Palm Off Fest 2022 Katarína Kucbelová – Peter Palik: ČEPEC	Velký sál Divadla pod Palmovkou Režie: Peter Palik Divadlo Jozefa Gregora Tajovského Zvolen, Slovensko Ve slovenském jazyce. <i>Po skončení diskuze s tvůrci.</i>
15. 10.	12:00	Fórum o budoucnosti kultury Varšava: SOLIDARITA A PÉČE	Online přenos
17. 10.	19:00	Alin Neguțoiu: romeo&julie2022	Velký sál Divadla pod Palmovkou Režie: Alin Neguțoiu Divadlo pod Palmovkou Praha, Česká republika V rámci projektu Face to Faith. V českém jazyce s anglickými titulky. <i>Po skončení diskuze s tvůrci.</i>
19. 10.	19:00	Dmytro Levytskyi: BEILISŮV PŘÍPAD	Za oponou Velkého sálu Divadla pod Palmovkou Režie: Dmytro Levytskyi Jam Factory Art Center Lvov, Ukrajina V rámci projektu Face to Faith. V ukrajinském a anglickém jazyce s českými titulky. <i>Po skončení diskuze s tvůrci.</i>
22. 10.	19:00	THE GAME	Jeviště Velkého sálu Divadla pod Palmovkou Režie: Žiga Divjak Slovensko mladinsko gledališče v koprodukcii s Maska Ljubljana Lublaň, Slovinsko Ve slovinském jazyce s českými titulky. <i>Po skončení diskuze s tvůrci.</i>
24. 9. – 19. 11.		Výstava JACUZZI OF DESPAIR	Galerie Světova 1, Světova 1, Praha 8 Otevřeno úterý – sobota od 13:00 do 19:00 <i>Vstupné dobrovolné</i>
26. 10.	19:00	Gianina Cărbunariu: WASTE!	Velký sál Divadla pod Palmovkou Režie: Gianina Cărbunariu Schauspiel Stuttgart Stuttgart, Německo V německém jazyce s českými titulky. <i>Po skončení diskuze s tvůrci.</i>

**DIVADLO POD PALMOVKOU JE DIVADELNÍ SCÉNOU
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY**



**HLAVNÍM ORGANIZÁTOREM FESTIVALU PALM OFF FEST 2022
JE DIVADLO POD PALMOVKOU, ZENKLOVA 34, 180 36, PRAHA 8.**

**SPOLUPOŘADATELEM FESTIVALU PALM OFF FEST 2022
JE AGENTURA WI-M PRODUCTION PRAHA, S.R.O.**

FINANCOVÁNO EVROPSKOU UNIÍ – NEXT GENERATION.

PARTNEŘI



**Face
to Faith**



S1

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI



ORGANIZAČNÍ TÝM:

ŘEDITEL FESTIVALU

Michal Lang

MANAŽERKA FESTIVALU

Ivana Wojtylová

DRAMATURG FESTIVALU

Jan Jiřík

PRODUKCE

Viktorie Schmoranzová, Gabriella Farr

MARKETING

Eliška Nováková

PR

Markéta Hanušová

MODEROVÁNÍ DISKUZÍ

Romana Štorková Maliti, Martin Macháček a Jan Jiřík

VEDOUcí TECHNIKY DIVADLA POD PALMOVKOU

Jan Špišek

ČESKÉ TITULKY K PŘEDSTAVENÍM

Karolína Juráková (*Bejlisův případ*), Marta Darom (*The Game*),
Easy Talk (*Waste!*)

ANGLICKÉ TITULKY K PŘEDSTAVENÍ

Easy Talk (*romeo&julie2022*)

PROGRAMOVÝ BULLETIN PRO PALM OFF FEST 2022 PŘIPRAVILI:

Redakce: Ladislav Stýblo; texty: Ladislav Stýblo, Jan Jiřík;
grafická úprava a sazba: Martin Ponec.
Vydalo Divadlo pod Palmovkou, 2022.
Neprodejné.



Vážení přátelé,

šestý ročník pražského setkání středoevropských divadel je tady – Palm Off Fest je mezinárodní divadelní festival, komunikační médium, přinášející českému publiku informace ze zemí Evropy, které nejsou skloňovány v mainstreamu. Zatím. Bylo tomu tak i v roce 2018, kdy byl druhý ročník našeho festivalu zaměřen na politické krize v Maďarsku a v Polsku v době, kdy se těmto tématům média u nás ještě nevěnovala.

Letos uvidíte inscenace vyjadřující se k problémům rezonujícím ve veřejném prostoru jednotlivých zemí Evropy, ze kterých přivážíme tematizovaný výběr inscenací. Přinášíme možnost nahlédnout pod pokličku uprchlické krize ve Slovinsku a přilehlých zemích v době před příchodem covidu-19, a také se seznámit s problematikou nelegální likvidace německého tříděného odpadu v chudých oblastech Rumunska. Existuje stále železná opona mezi Východem a Západem? Jaký je současný vztah mezi zeměmi bývalého socialistického bloku a zeměmi západní Evropy?

Palm Off Fest se stále drží původního záměru, se kterým festival vznikl, a to zahrnuje i pokládání nepříjemných otázek v souvislosti se sociálně politickými tématy, hýbajícími nejen zeměmi střední Evropy.

Jsme členy Evropské Unie a záměrem festivalu je také podporovat povědomí o tom, že jsme součástí jednoho územního celku, zvláště v této době, kdy Ruskem napadená Ukrajina bojuje nejen za svobodu svou, ale i naši.

Součástí letošního ročníku Palm Off Festu je i minifestival inscenací, které vznikly v rámci projektu Face to Faith financovaného programem Evropské Unie Kreativní Evropa, jehož je Divadlo pod Palmovkou součástí.

Vážení diváci, kolegové a přátelé, přijďte se s námi setkat!

Michal Lang,
ředitel Divadla pod Palmovkou
a festivalu Palm Off Fest



Vážení festivaloví diváci,

jako starosta městské části Praha 8 jsem rád, že jsme opět jedním z partnerů dnes již, dovolím si říci, tradičního Palm Off Festu. Stal se pevným bodem divadelního kalendáře, přináší zajímavé pohledy na současnou situaci v Evropě. A zvláště v době, kdy se Ukrajina statečně brání před nájezdy barbarských ruských hord, je takový festival potřebný. V neposlední řadě však také seznamuje české publikum se zahraničními divadly, které bychom u nás mohli poznat asi jen obtížně. To všechno dohromady považuji za velmi cenné a přeji organizátorům hodně sil a energie nejen letos, ale i do dalších ročníků.

Ondřej Gros,
starosta městské části Praha 8

CHCEME NĚCO JINÝHO!

Vítáme vás na šestém ročníku libeňského setkání divadel střední Evropy Palm Off Fest 2022. Program letošního ročníku opět přiváží pozoruhodné inscenace ze zemí střední Evropy, tentokrát je však doplněn o tři inscenace, které vznikly v rámci mezinárodního divadelního projektu Face to Faith. Tohoto projektu se Divadlo pod Palmovkou účastní společně s divadly z Polska, Itálie, Izraele, Německa, Ukrajiny a Finska a zabývá se otázkami víry i jejího zneužití v dnešním světě. Jsme velmi rádi, že na scéně Divadla pod Palmovkou tak můžeme přivítat naše kolegy z ukrajinského Lvova z Jam Factory Art Center, kteří i navzdory válce a ruské agresi v srpnu odpremiérovali novou inscenaci *Beilisův případ*. Inscenace se vrací o více jak sto let zpět do Kyjeva, který tehdy patřil pod ruskou správu a kde se v letech 1911 – 1913 odehrál soudní proces s Mendelem Beilisem. Tento proces zneužil imperiální Rusko k vytvoření vnitřního nepřítele, jimiž měli být příslušníci židovské menšiny. Inscenátoři na Beilisově případu ukazují, jaké podobné, nebo dokonce stejné mechanismy ovládnutí veřejného mínění používá i současné Rusko ohledně napadení nezávislé Ukrajiny. V rámci Face to Faith vznikla i domácí inscenace *romeo&julie2022*, již Divadlo pod Palmovkou zařadilo do programu letošního Palm Off Festu. Inscenace rumunského dramatika a režiséra Alina Neguțoiuha volně navazuje na „rumunskou linii“ loňského ročníku libeňského festivalu. To jsme v Divadle pod Palmovkou hostili inscenaci *Zlatý drak* rumunské režisérky Catincy Drăgănescu.

Stalo se již pravidlem, že režiséri uvedení v rámci Palm Off Festu se do Divadla pod Palmovkou vrací. Připomeňme si dvě inscenace polského a po celé Evropě oceňovaného režiséra Jana Klaty, jehož inscenace *Nepřítel lidu* hostovala na prvním ročníku festivalu a který posléze v Libni režíroval hned dvě inscenace – *Něco za něco* v 2018 (inscenace se stala Inscenací roku v Cenách divadelní kritiky) a *Fausta* v roce 2019. Podobně jako polský režisér se na libeňskou scénu vrací výše zmiňovaná Catinca Drăgănescu, jejíž první česká inscenace bude mít v Divadle pod Palmovkou premiéru několik dní po zakončení festivalu.

Ostatně – i poslední představení letošního Palm Off Festu je více než méně rumunské. Rumunské divadlo si totiž v posledních letech získalo mezinárodní zájem a rumunští divadelníci a divadelnice jsou stále častěji vidět na nejrůznějších scénách po celé Evropě. Jsme proto rádi, že se nám podařilo přivést inscenaci *Waste!* oceňované a vyhledávané autorky a režisérky Gianiny Cărbunariu z německého Stuttgartu. Inscenace vznikla formou dokumentárního divadla, estetikou má však blíže k revue, nebo dokonce snad pohádce, a zabývá se tématem nelegální likvidace německého tříděného odpadu v chudých regionech Rumunska.

Na periferii nás zavede i zahajovací představení Palm Off Festu 2022 *Čepec* ze zvolenského divadla. Inscenace vznikla podle úspěšné prózy spisovatelky Kataríny Kucbelové a reflektuje přetrvávající stereotypy, jimiž žije středoslovenský venkov, ať již se jedná o stereotypy genderové nebo předsudky vůči neslovenské, zejména romské společnosti.

Posledním představením z hlavního divadelního programu, jež zde chci zmínit, je inscenace *The Game* slovinského divadla Slovensko mladinsko gledališče. Pravidelní festivaloví návštěvníci si jistě vzpomenou, že toto divadlo jsme v Divadle pod Palmovkou hostili již v roce 2019. Letošní představení je dílem uznávaného slovinského režiséra nejmladší generace Žigy Divjaka a jedná se o dokumentární inscenaci, která se zabývá pochybnými

praktikami slovinské pohraniční policie, jimiž řeší příchod imigrantů ze zemí Blízkého východu.

Palm Off Fest se od svého vzniku snaží pražskému publiku představovat inscenace, které v dané zemi umělecky reflektují aktuální společenskou, kulturní a politickou debatu. Proto v letošním ročníku zveme na diskuse s tvůrci po každém festivalovém představení. Chápeme náš festival jako setkání, setkání nejen se zahraničním divadlem, ale také se samotnými inscenátory, s nimiž naše publikum může hovořit (nejen) o shlédnutém představení.

V posledních letech dáváme Palm Off Festu rámujiící titul. Často se jedná o titul silný a až provokativní. Je tomu tak i letos, kdy šestý ročník setkání divadel střední Evropy zastřešuje heslo „Chceme něco jiného!“. Dalo by se totiž vztáhnout jako motto ke všem inscenacím letošního programu. Z druhé strany heslo reaguje také na situaci, v níž jsme Palm Off Fest 2022 připravovali. Po dvou náročných pandemických rocích jsme se nestihli ani pořádně nadechnout a přišla bezprecedentní ruská agrese na nezávislou Ukrajinu. To vše v nás ještě posílilo pocit nejistot v dnešním světě.

Využijme tedy možnosti, kdy můžeme opět hovořit s našimi kolegy a kolegyněmi ze zahraničí, a bavme se nejen o divadle, ale i o světě, ve kterém žijeme.

Jan Jiřík,
dramaturg festivalu Palm Off Fest



Z RECENZÍ A ZPRÁV O UPLYNULÝCH ROČNÍCÍCH FESTIVALU

„V pátek 15. října zahájila pátý ročník divadelního festivalu Palm Off Fest inscenace *Alfa*. Litevský experimentální soubor Operomanija, který se věnuje nové opeře, přivezl do Prahy žánr snoubící v sobě moderní operu a komiks. (...) Nikdy bych si nemyslela, že se mi bude zdát fúze opery a komiksu tolik atraktivní, ale po zhlédnutí *Alfy* mi připadá tohle spojení samozřejmé. Jistá statičnost, která se v některých operních inscenacích dodnes objevuje, tu není vůbec na obtíž, naopak, člověk může klidně spustit oči z pěvkyně nebo pěvce a užívat si vizuální komiksovou slast. Přitom všem mu v uších zní minimalistické melodie, rozkročené někde mezi španělskou, syntetickou a hororovou hudbou. Kéž by se tenhle kentaur uměleckých žánrů s tělem opery a nohama komiksu rozběhl i za hranice Litvy.“

Barboba Sedláková, www.divadelni-noviny.cz (18. 10. 2021)

„Palm Off Fest opět představí veřejnosti nejvýznamnější divadelní tvůrce a inscenace ze zemí středoevropského prostoru. A už popáté se otevírá i dalším uměleckým oborům a platformám. Přehlídka dokumentárních filmů, na které festival již tradičně spolupracuje s projektem Institutu dokumentárního filmu KineDok, představí šestici českých snímků. „Dokumentární část festivalu v roce 2021 provede diváky různými oblastmi současného života nuceného se vyrovnávat s jeho proměnlivostí a nejrůznějšími tlaky: proměnami společenské, ekonomické a klimatické povahy, měnícím se statutem lidské práce, současným pojetím individuální svobody a důstojnosti či přístupem člověka ke krajině a zvířatům,“ dodává za KineDok Walter Nagy.“

protisedi.cz (11. 10. 2021)

„Rumunské Divadlo Andreie Mureșana přivezlo Pod Palmovku inscenaci *Zlatý drak*. Text současného německého dramatika Rolanda Schimmelpfenniga vypráví groteskně brutální příběh o malé čínské restauraci, v níž se odehrává drama jednoho zubu, zatímco v bytech okolo se dějí zdánlivě spolu nesouvisející situace. (...) *Zlatý drak* kombinuje prvky grotesky a parodie, pohybové pasáže s textovými, na jevišti se zpívá i tancuje, a přitom inscenace stále působí jaksi minimalisticky. Atmosféra stísněného prostoru a ztráty soukromí je příznačná pro restauraci *Zlatý drak*, ale všechny dialogy z bytů okolo restaurace mají nádech beznaděje. S tím, jak se příběhy jednotlivých postav a jednoho zubu postupně propojují, stále více sílí dojem, že nikdo z nich nemá nad svým osudem kontrolu. Jako bychom sledovali zpomalený záběr padajícího letadla – bez možnosti pomoci pouze přihlížíme. (...) V úplném závěru se dva herci vysvléknou do naha, položí se na bílá lehátka, jejich těla jsou polita červenou barvou a překryta plastovou fólií. Obraz jako vystřižený z chladícího boxu v supermarketu, kde se vedle sebe tísní scvrklá kuřecí prsíčka a stehýnka v krvavé vodě, a čekají, co bude dál. Povzbuzení tímto výjevem a neonovým nápisem z inscenace, a berme uzenářství, mastné krámy a chladící boxy útokem, JEZME VÍCE MASA!“

Barboba Sedláková, www.divadelni-noviny.cz (25. 10. 2021)

„Divadelní festival Palm Off Fest se vyprofiloval jako jedna z nejzajímavějších českých kulturních akcí, na níž se sice stírají žánrové škatulky, ale všechna představení spojuje jasné téma. (...) V rámci hlavního programu představil silný výběr divadel střední Evropy: dvě inscenace přivezl z Maďarska a po jedné z Polska, Slovenska a Slovinska. Ještě více než u předchozích ročníků byla letos patrná jasná koncepce, a to jak estetická, tak tematická. Pod heslem Hrdinové jako my, kterou si dramaturgie festivalu vypůjčila z názvu knihy Thomase Brussiga, dokázali organizátoři poskládat rozmanitý soubor vzájemně se doplňujících inscenací. Ty společně akcentovaly nejasnou hranici mezi hrdinstvím a antihrdinstvím, respektive pochopení pro nedokonalost v našem politickém rozhodování. (...) Jak vyplynulo mimo jiné i z diskuse Festivaly, kam se podíváš, pořádané v rámci letošního programu Českým rozhlasem Vltava, patří Palm Off Fest mezi akce, které se neomezují žánrovými škatulkami, zato je ale vymezuje jasné téma. U letošního ročníku je opět možné konstatovat, že festival vyniká kontinuální, promyšlenou dramaturgií a samozřejmým politickým aspektem divadla, na který si u nás stále ještě zvykáme.“

Ofenděj Škrabal, *Alarm* (6. 12. 2019)

„Mezinárodní festival divadel střední Evropy Palm Off Fest (...) kroužil kolem tématu Hrdinové jako my. Nadšení z přehlídky, která hned při svém vzniku zaujala velkými režisérskými jmény a jasným soustředěním na reflexi společnosti a politiky v našem regionu, letos trochu vyprchalo. (...) Přesto se zdá, že koncept festivalu by mohl být i do budoucna nosný. Nahrává tomu politická situace a stupňující se společenské napětí v zemích Visegrádu i v celé Evropě. Právě na mechanismy a myšlenkové zdroje takového vývoje, na populismus, autoritářství nebo nebezpečí destrukce demokracie inscenace čtvrtého ročníku upozorňovaly.“

Marie Reslová, *Divadelní noviny* (25. 11. 2019)

„V Divadle pod Palmovkou skončil už čtvrtý ročník festivalu Palm Off Fest. Jeho profilace je od počátku zřetelná – zaměřuje se na středoevropské scény, zejména na Polsko a Maďarsko, a eminentně se zajímá o politické divadlo. Vznikl akčně a přivezl už do Prahy několik opravdu zajímavých kusů včetně Frljičova *Prokletí*, které o půl roku později málem zbořilo Brno. I letošní ročník je důkazem, že vlna politického divadla stále sílí úměrně tomu, jak názory na politické dění společnost rozdělují.“

Jana Machalická, *Lidové noviny* (6. 11. 2019)

„Poznáme fašistu v dnešní společnosti? Je třeba pomáhat migrantům? Jsou homosexuální sňatky smysluplné? Co je život ve 21. století? Tyto a spousty dalších otázek vyvstaly v předposlední inscenaci v rámci Palm Off Festu švýcarského režiséra a autora Borise Nikitina. Inscenace *Naopak* vznikla ve spolupráci se souborem Slovensko mladinsko gledališče ze Slovinska a svou téměř kabaretní formou nastavuje pokřivené „zrcadlo naší současnosti.“

Veronika Holečková, *Divadelní noviny* (2. 11. 2019)

„Palm Off Fest našťestí nabídl politické divadlo trochu jiného typu, než jaký přináší dnes poněkud otravně standardizovaná obecná kritika globálního kapitalismu z progresivně levicových pozic (k níž se začíná hlásit i velká část mladší generace českých tvůrců). Jediný titul tohoto typu dorazil ze Slovinska. Maďarští a polští divadelníci se k obecnostem neuchylovali – lze odhadnout, že mají pro svou politicky angažovanou tvorbu dostatek zcela konkrétních podnětů domácí provenience.“

Vladimír Mikulka, Deník N (11. 11. 2019)

„V závěrečných třech dnech se program Palm Off Festu zaměřoval na různé podoby evropského xenofobního radikalismu. Bezkonkurenčně nejsilnějším zážitkem se pro mne stal sobotní maraton dokumentárních filmů, bez kterého bych divadlu z hlavního programu porozuměla podstatně hůř. Režisérům se během natáčení pokaždé podařilo získat si důvěru antihrdinů svých filmů a vytvořit upřímný portrét lidí, kteří jsou nebo byli schopni páchat či schvalovat chladnokrevné surovosti a nestyděli se za to.“

Barbora Etlíková, Nadivadlo (7. 11. 2019)

„Možná za to může vesměs společná historie, která nás s Maďary pojí, možná se jim pouze podařilo přesně poukázat na problémy, jež nemusí být nutně lokální, ale oba večery strávené v Divadle pod Palmovkou ve mně zanechaly podivný hořko-sladký pocit. Je totiž v jistém smyslu zábavné sledovat, že nejen v naší republice existují jisté kauzy, nad nimiž nelze než nevěřičně kroutit hlavou.“

Barbora Sedláková, Divadelní noviny (1. 11. 2019)

„Po jednoznačně artikulované dramaturgii festivalu Palm Off Fest a kultovních autorských inscenacích na studiové scéně v podkroví se divadlu podařilo přizvat ke spolupráci osobnost evropské režie Jana Klatu. Divadlo permanentně dokazuje, že činohra nemusí být jen jazykově lokální záležitostí.“

Marcela Magdová, Ceny divadelní kritiky – Divadlo roku 2018, Svět a divadlo 1/2019

„Palm Off Fest se svým názvem hlásí k pražské lokalitě i divadlu, s nímž je provázaný. Že nepatří zrovna k festivalům monstrosním, neznamená, že by to mělo mít přímý dopad na jeho naléhavý i angažovaný akcent. Vytváří názorovou platformu vycházející z faktu, že se ‚věci‘ v Evropě odehrávají stejně tak v kulturním jako v politickém prostoru. Ukazuje, že se jedná o velmi blízké provázané jevy, které nelze oddělovat. Někteří tvůrci, dramaturgové, či dokonce kritici se o to sice pokoušejí, výsledkem však bývá pochybná směsice pokryteckého estétství a komické hry na ‚vysoké umění‘ přezíravě přehlížející akutní společenské problémy.“

Martin Macháček, idnes.cz (23. 11. 2018)

„Estonskou inscenaci *Revoluce*, polskou *Spravedlnost* a jednu z nejnovějších inscenací Olivera Frljiće *GORJKI – Alternativa pro Německo?* spojuje vize otevřít netradičními scénickými přístupy společenskou diskuzi. Revoluce bojuje za kulturu jako takovou, Spravedlnost jde zase na hranici divadla, publicistiky i veřejného slyšení. Herci berlínského Maxim Gorki Theater pak předvádějí osobně agresivní divadlo, jehož součástí je podaná přihláška do německé krajně pravicové strany. Na nedávném pražském divadelním festivalu Palm Off Fest tři soubory ukázaly možné podoby budoucího politického divadla.“

Ondřej Škrabal, ČRo Wawe (6. 11. 2018)

„Sestavit promyšlenou dramaturgii jako jeden myšlenkový celek není jednoduché. Festivalu Palm Off Fest se to daří. Navíc vytváří názorovou platformu, která vychází z podstatného faktu, a to takového, že zásadní a nemálo problematičké dění se v současné Evropě odehrává jak na poli kulturním, tak politickém.“

Veronika Štefanová, ČRo Vltava (26. 10. 2018)

„Palm Off Fest založil před dvěma lety ředitel a umělecký šéf Divadla pod Palmovkou Michal Lang spolu s herečkou, pedagožkou a bývalou uměleckou šéfkou Těšínského divadla Ivanou Wojtylovou. Během dvou ročníků se tato přehlídka stala jednou z nejuspěšnějších divadelních událostí mezi laickou i odbornou veřejností. V rámci festivalu byly uvedeny inscenace výjimečných evropských divadelníků, jako je například Krystian Lupa, Jan Klata, Oliver Frljić, Vilmos Vajdai, Agnieszka Olsten, Eduard Kudláč či Ewelina Marciniak.“

luk – redakce portálu, Praha.eu (12. 10. 2018)

„Palm Off Fest vystartoval raketově a zařadil se k nejlepším a nejsmysluplnějším kulturním přehlídkám v Praze.“

Jiří P. Kríž, Právo (17. 10. 2018)

„Během 11 dní navštívilo vyprodaná představení v rámci festivalu 1253 diváků. Možnost zůstat na diskuzi využila velká část návštěvníků a mohli se tak stát svědky debat tvůrců s osobnostmi, které mají k politickým, společenským i náboženským tématům co říct. Nejživější se stala debata po polském představení *Prokletí*, které se zúčastnil nejen celý soubor, ale také dramaturg představení Goran Injac, ředitel divadla Teatr Powszechny Paweł Łysak a Paweł Sztarbowski a politologové Jiří Pehe a Milan Znoj. Samotné představení se podle očekávání stalo highlightem celého festivalu a mezi českou odbornou i laickou veřejností vzbudilo na české poměry nevídaně barvitou diskuzi.“

Divadlo.cz (14. 12. 2017)

„Palm Off Fest již druhým rokem nabízí společensky angažované divadlo. Ovšem vklínit se mezi podobné akce nemá a nebudé mít jednoduché – měsíc před ním se vynořily Pražské křížovatky, jež se vydaly podobným směrem, a měsíc po něm probíhá PDFNJ nabízející to nejlepší z německojazyčné oblasti, jež vesměs souvisí s politickým divadlem. Dramaturgové festivalu se však nezalekli a přišli s divadlem visegrádské čtyřky. A ne tak ledajakým. Především z Polska přivezl festival již podruhé opravdu to ‚nej‘, čímž trumfl i plzeňský festival DIVADLO, který se též soustředí na V4.“

Vladimír Hulec, Divadelní noviny (14. 11. 2017)

„Divadlo pod Palmovkou boduje – bez dlouhých řečí uvedlo v život festival zaměřený na polské, slovenské a maďarské divadlo a již druhý rok vozí zajímavé inscenace.“

Jana Machalická, Lidové noviny (28. 10. 2017)

„Skvělý nápad propojit divadelní festival s nevidadelními lidmi – filology, politology... Vše se vším souvisí, divadlo může odrážet nálady a události ve společnosti rychle a citlivě, účinně.“

Jarmila Book ve facebookové diskuzi festivalu Palm Off Fest (12. 10. 2017)

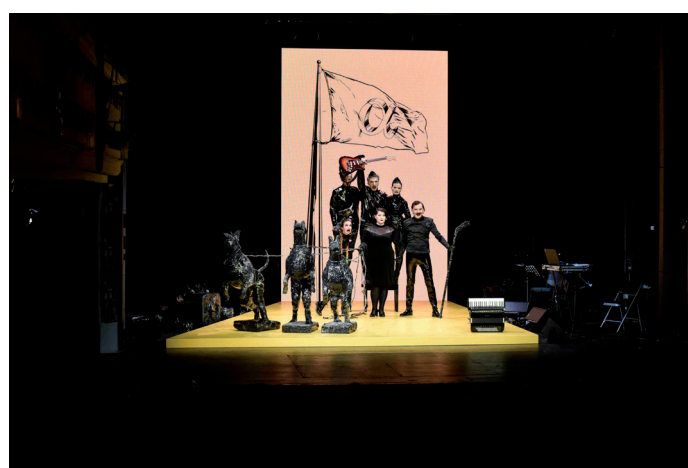
„Doufáme, že podobná setkání se sousedními divadelními kulturami umožní Palm Off Fest i v příštích letech.“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

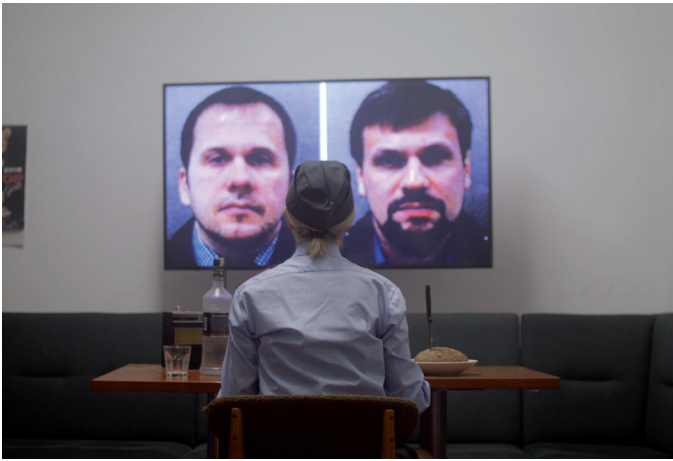
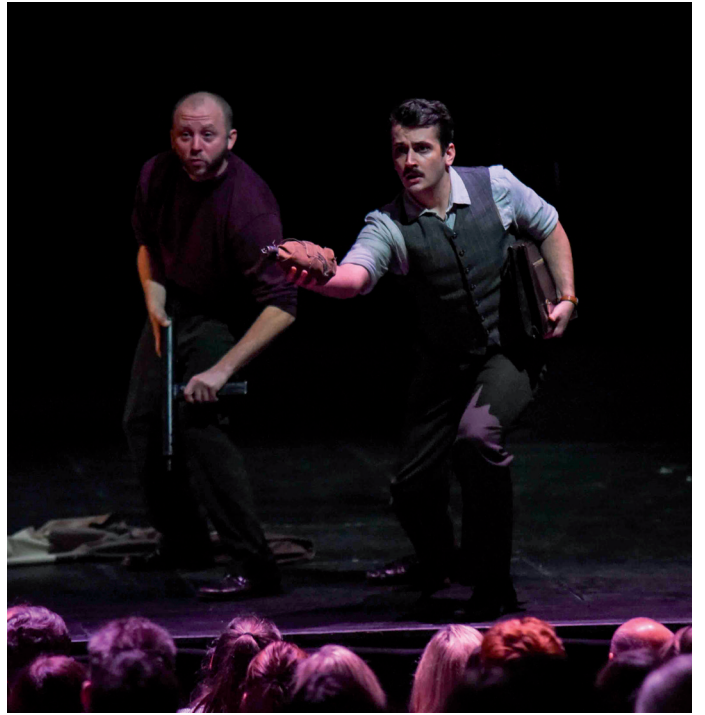
PALM OFF FEST 2016–2021

Pět festivalových ročníků ve fotografiích











HLAVNÍ PROGRAM



Katarína Kucbelová – Peter Palik

ČEPEC

Pátek 14. 10. 2022 od 19:00
Velký sál Divadla pod Palmovkou
Slavnostní zahájení 6. ročníku
festivalu Palm Off Fest 2022

Divadlo Jozefa Gregora Tajovského
Zvolen, Slovensko

Živé divadelní metafory inspirované knihou o autentickém hledání svých kořenů.

Režie: Peter Palik
Dramaturgie: Uršula Turčanová
Scéna: Peter Palik
Kostýmy: Viktória Csányiová
Projekce: Veronika Šmírová
Hudba: Martin Geišberg
Hudební spolupráce: Daniel Špiner
Pohybová spolupráce, choreografie: Libuša Bachratá

Premiéra 17. 5. 2021

Délka představení: 1 hodina 30 minut

Představení ve slovenském jazyce.

Po skončení představení diskuze s tvůrci.

Příběh Katky, která opouští rušné velkoměsto a vydává se do zapadlé vesnice, je příběhem současného slovenského venkova se všemi jeho klady i zápory. Inscenace vychází ze stejnojmenné dokumentární prózy Kataríny Kucbelové, jež si na Slovensku získala značný ohlas u odborného i laického čtenářstva. Nevšední beletristická prvotina autorky zaujala poutavým oscilováním mezi upřímnou osobní zповědí a objektivním zachycením postřehů o současném slovenském venkově, včetně všech stereotypů, jimiž současná slovenská společnost žije. Většina situací se přímo dotýká regionu, ve kterém zvolenské divadlo působí: děj se odehrává v obci Šumiac pod Kráľovou hoľou a v Banské Bystrici a mj. jevištně zpracovává téma romského pogromu z období druhé světové války a zároveň i současný obraz (neo)nacistického počínání na stejných lokalitách. Pustošivé důsledky však zanechala v generacích žen a mužů i tvrdá slova a život nekompromisně nalajnovaný rodiči...

OSOBY A OBSAZENÍ:

Katka: Tereza Kmotorková, j.h.
Iľka: Dana Karolová
Mladá Iľka: Mária Knoppová
Gizela, Iľčina tchyně: Svetlana Hank Sarvašová
Iveta, Iľčina matka, Katčina matka: Iveta Marcineková
Iľčin otec, Režisér: Ondřej Daniš
Iľčin muž, Reportér, Romský chlapec: Daniel Výrostek
Psycholožka, Sousedka: Lucia Letková
Jano, Fujarista: Juraj Smutný
Milan, Varínčan, Policajt: Marek Rozkoš
Pán, Romský chlapec: Ján Marcinek
Šumiačania, Romové, muži, ženy, děti, chór: všichni

DIVADLO JOZEFA GREGORA TAJOVSKÉHO

Divadlo Jozefa Gregora Tajovského (DJGT) se sídlem ve Zvolenu je největší kulturní institucí zřizovanou Banskobystrickým samosprávným krajem. Je profesionálním činoherním divadlem se stálým hereckým souborem a širokým repertoárovým záběrem, reflektujícím nejen regionální potřeby a témata, ale působící s národním i mezinárodním přesahem a ambicí. Z dlouhodobého hlediska přináší činnost divadla respektováním hodné výsledky a stabilní kvalitu, které zajišťují vysoký divácký zájem i návštěvnost – a zvláště v posledních letech vzbuzují i zvýšený zájem odborné veřejnosti. V repertoáru DJGT jsou zastoupené inscenace pro děti, studující mládež, večerního dospělého diváka i pro divadelní „fajnšmekry“. Divák tak najde v programové skladbě pohádky, díla klasických dramatických autorů, divadelní hry patřící k povinné školní četbě, historické hry věnované významným osobnostem regionu a Slovenska, hudební komedie či muzikál, komedii i nové slovenské autorské hry. Historie DJGT začíná v roce 1949, kdy bylo založeno a začalo působit v prostorách bývalého Hotelu Grand pod názvem Stredoslovenské divadlo. O pět let později bylo divadlo pojmenováno podle významného dramatika, pedagoga a politika, vlastním jménem Jozefa Alojze Gregora (1874–1940). K původnímu zvolenskému činohernímu souboru přibyl v roce 1959 také zpěvoherní soubor se sídlem v Banské Bystrici působící zprvu pod názvem Spevohra Divadla Jozefa Gregora Tajovského. V roce 1972 byl název zpěvohry v souvislosti s proměnou zaměření souboru změněn na název Opera Divadla Jozefa Gregora Tajovského a do sídla opery v Banské Bystrici bylo přesunuto také hlavní sídlo činohry DJGT, zatímco ze zvolenské scény se stala scéna pobočná. V roce 1993 byl činoherní a operní soubor rozdělen a činohra od té doby působí ve Zvolenu pod staronovým názvem DJGT, zatímco operní soubor působí v Banské Bystrici pod názvem Státní opera. Zvolenské činoherní divadlo kontinuálně formovalo výrazné divadelní osobnosti, které v něm do dnešních časů připravily více než čtyři sta premiér. V roce 1994 byla budova divadla po mnoholeté opravě rozsáhle rekonstruována a DJGT v současnosti disponuje mj. bezbariérovým přístupem a speciální lóží pro imobilní diváky. Velký sál s kapacitou 330 míst je moderně vybavený a stejně moderně vybavené je také jeviště. Studio s kapacitou 90 míst je určeno pro komornější hry a projekty. V prostorách divadla se konají prestižní kulturní akce na místní, krajské i národní úrovni. Tvorba DJGT je představována na pravidelných zájezdech po Slovensku i v zahraničí, kde se DJGT účastnilo řady divadelních festivalů a přehlídek.

„Navzdory částečným výhradám patří nová zvolenská inscenace k titulům, které pravděpodobně prokáží své kvality nejen v kontextu DJGT, ale i v celoslovenském měřítku.“

Martina Mašířová, KOD, č. 8, ročník 15, 2021

„Na scéně svítí nápis: ‚Zvykneš si‘. Univerzální konstatování i rada pro mnohé generace žen. (...) Až krutě vyznívá, jak zoufale málo lásky bylo v minulosti ve většině manželství. Kolik akceptované nevěry i tvrdosti vůči vlastním dětem. Stejně důrazně inscenace reflektuje rasismus a paradoxy mnoha regionů, které sice mají přímou zkušenost s nacistickým terorem, ale dnes se jim po lesích znovu prohánějí domobranci.“

Soňa Jánošová, SME, 15. 10. 2021

„Dílo podněcuje vnímavost diváka a svým nezaujatým postojem k různým světovým názorům apeluje na toleranci. (...) Soužití místních s romskou komunitou je přitom palčivou otázkou i v samotném Zvolenu (...). V čase nárůstu extremismu v lokalitách, ve kterých se během 2. světové války bojovalo proti fašismu, je téma nevyhnutelně aktuální.“

Viktória Oroszová, Monitoring divadla, 12. 4. 2022



Alin Neguțoiu

romeo&julie2022

Pondělí 17. 10. 2022 od 19:00
Velký sál Divadla pod Palmovkou

Divadlo pod Palmovkou
Praha, Česká republika

Můžeme se v on-line světě stát, kým chceme, vypadat, jak chceme, a dělat, co chceme?
Emocionální digitální thriller.

Režie: Alin Neguțoiu
Překlad: Umělá inteligence
Dramaturgie: Iva Klestilová a Ladislav Stýblo
Výprava: Cosmin Stancu
Videoediting: Mara Oglakci

OSOBY A OBSAZENÍ:
Eva: Tereza Dočkalová
Kněžka: Pavla Gajdošíková
Adam: Adam Vacula
Kněz: Tomáš Dianiška

Premiéra: 8. 4. 2022
Délka představení: 1 hodina
Představení v českém jazyce s anglickými titulky.
Po skončení představení diskuze s tvůrci.

Mladý pár dostane štědře honorovanou příležitost: v on-line reality show mají hrát sami sebe a pokusit se zároveň získat, co možná nejvíce followerů. Zdánlivě snadný úkol však vede k roztříštění všeho, co dosud platilo... Je možné prezentovat sám sebe v on-line realitě tak, aby byl člověk skutečně sám sebou? Je to, co v dnešní době děláme, skutečně naše volba, nebo je to jen vzorec, do kterého chceme pohodlně zapadnout? Jaký je skutečný obraz Pekla, kterým si lidstvo prochází kvůli tomu, že následuje Image namísto Boha? Multimediální divadelní inscenaci připravil mladý rumunský režisér Alin Neguțoiu, který koncepčně využil několika technologických možností umělé inteligence – včetně pro české divadlo novátorského užití českého překladu hry pořízeného prostřednictvím tzv. elektronické neuronové sítě.

Inscenace romeo&julie2022 je součástí projektu Face to Faith spolufinancovaného programem Kreativní Evropa Evropské unie (www.face-to-faith.eu).

Face
to Faith

DIVADLO POD PALMOVKOU

Počátky Divadla pod Palmovkou (DpP) se datují k srpnu 1948, kdy v Praze vznikla nová divadelní skupina složená z mladých herců. Ti se později přesunuli do dnešní budovy Divadla pod Palmovkou, jejíž divadelní tradice sahají až hluboko do 19. století. V prvních letech se divadlo věnovalo zejména uvádění klasického činoherního repertoáru, ale i nových, společensky angažovaných divadelních her. Později bylo divadlo přejmenováno na Divadlo S. K. Neumanna a stalo se líhní významných hereckých a režijních osobností, které podstatně ovlivnily tvář moderního českého divadla. V šedesátých letech dvacátého století pod vedením Václava Lohniského patřilo libeňské divadlo mezi nejsledovanější v zemi a nezřídka otevíralo nové pohledy na možnosti divadelního umění. Doménou divadla tehdy byl zejména klasický repertoár a hudební komedie, ale také nové západoevropské hry, které zde byly nezřídka uváděny v československé premiéře. Nejvýraznější inscenací této doby byla evropská premiéra Albeeho hry Kdo se bojí Virginie Woolfové, pozoruhodné bylo však také Lohniského znovuobjevení díla Bertolta Brechta aj. V sedmdesátých a osmdesátých letech patřilo Divadlo S. K. Neumanna mezi špičková československá divadla s kvalitním souborem hereckých osobností. Od roku 1990 nese název Divadlo pod Palmovkou a postupně se znovu vypracovalo na jednu z předních a intenzivně sledovaných českých divadelních scén. V roce 2002 zasáhla divadlo katastrofální povodeň, v červnu 2013 se situace opakovala a následně bylo divadlo dva roky rekonstruováno. Od 1. září 2013 je ředitelem a uměleckým šéfem DpP režisér Michal Lang, pod jehož vedením byl vybudován nový ambiciózní umělecký soubor. Práce divadla patřila v minulých letech mezi nejčastěji nominované hned v několika anketách divadelních kritiků a v divadelních cenách a řadu prestižních ocenění také získala. Inscenace Divadla pod Palmovkou se úspěšně představily divákům v Německu, Polsku, Litvě, Maďarsku a na Slovensku. V současnosti se DpP zaměřuje především na nové podoby klasických divadelních her a na uvádění her nových, včetně divadelních adaptací, a her autorských. Disponuje dvěma divadelními scénami: Velkou scénou pro 270 diváků a Studiem PALM OFF pro 80 diváků. V roce 2016 Divadlo pod Palmovkou uspořádalo první ročník mezinárodního festivalu divadel střední Evropy Palm Off Fest, který letos pokračuje šestým ročníkem. V roce 2019 bylo Divadlo pod Palmovkou v rámci Gen divadelní kritiky vyhlášeno Divadlem roku. V roce 2021 se DpP zúčastnilo rozsáhlého projektu mezinárodní spolupráce evropských divadel Face to Faith, v září 2022 uspořádalo pražskou část mezinárodní konference Fóra o budoucnosti kultury.

„Bílá „funny“ dvojka nepokrytě vyjeví, že slouží digitálnímu bohu. V obcování s ním však daleko více hrozí peklo než nebe, jak Adam s Evou poznají. Odhodlají se k revoltě, ale rychle se přesvědčí o její planosti až marnosti. Kontaminace virtualitou je nevyhnutelná. Musela by přestat existovat současná podoba civilizace, aby se jedinci z těchto osidel vyvázali. (...) Tématu a jevištní podobě odpovídá jazyk textu, nabitý anglicismy, hantýrkou sítí, vulgarismy, technologicismy. Zkratky, kódy, hejty. Není to v posledních letech poprvé, co byla do repertoáru Divadla pod Palmovkou zařazena inscenace, jejímiž hlavními tvůrci byli zahraniční hosté – připomeňme polského režiséra Jana Klatu a jeho zdejší tituly *Něco za něco* (Cena divadelní kritiky za rok 2018) a *Faust*. *romeo&julie2022* je z trojice inscenací umělecky nejskromnější, zato je nejvíce takzvaně trendy a víceméně zapadá do zdejší „dianiškovské“ linie, takže lze předpokládat, že si tenhle digest své publikum najde.

Josef Chuchma, divadelni-noviny.cz

„Pavla Gajdošíková a Tomáš Dianiška se představí v úloze mediátorů celého večera, Adam Vacula a Tereza Dočkalová hrají Adama a Evu, nebo chcete-li Romea a Julii našeho věku. Jejich hrdinové se přihlásili do speciální reality show, kde mají na jednu stranu hrát sami sebe, na tu druhou ale získat co nejvíce followerů. Jeden úkol tedy tak trochu popírá druhý, což vypovídá vlastně samo o sobě. Novinka *romeo&julie2022* se totiž na jejich příběhu zamýšlí nad současným hypertrofovaným světem sociálních sítí, jejich nadužíváním i přeceňováním. V případě sledované dvojice i jejich zhoubným vlivem či podílem na vzestupu současného dezinformačního zmatku plevelícího vše kolem nás.“

Tomáš Štástka, iDNES.cz

„(...) Inscenace poměrně neotřelým způsobem nahlíží na fenomén dneška – online sebe prezentaci na nejrůznějších sociálních a mediálních platformách, která válkuje nejen skutečnou realitu, ale s ní i naši bezprostřednost a přirozenost. Potřeba skutečné vzájemnosti a osobní komunikace je degradována na hon za lajky a followery. Zvolená forma, kdy divák sám se stává účastníkem jakési multimediální „pekelné“ instalace, ve výsledku tak trochu přebíjí samotné sdělení hry, svérázný zážitek i podněty k zamyšlení se ovšem každopádně dostaví.“

Helena Grégrová, i-divadlo.cz



Dmytro Levytskyi

BEILISŮV PŘÍPAD

Středa 19. 10. 2022 od 19:00
Za oponou Velkého sálu Divadla pod Palmovkou

Jam Factory Art Center
Lvov, Ukrajina

Skutečný příběh Mendela Beilise obviněného z vraždy křesťanského chlapce, který ukazuje zruďné metody carského i současného Ruska.

Režie: Dmytro Levytskyi

Dramaturgie: Lesia Berezdetska

Text: Dmytro Levytskyi, Lesia Berezdetska, Anastasiia Lisovska, Piotr Armianovskiy, Nadiia Kalyniuk, Oksana Leuta (v textu jsou použity citace z knihy Mendela Beilise *Příběh mého utrpení*)

Hudba: Mariana Kločko

Výtvarník: Serhij Petljuk

Pohyb: Nina Khyzhna

Světlo: Sofie Kokuienko

Média: Volodymyr Fanta

Vedoucí projektu: Liuba Ilnytska, Bohdan Hrytsiuk

Vedoucí výroby: Oleksandra Shutova

Premiéra 8. 8. 2022

Délka představení: 1 hodina a 40 minut

Představení v ukrajinském a anglickém jazyce s českými titulky.

Po skončení představení diskuze s tvůrci.

Žid Mendel Beilis byl v dobách carského Ruska obviněn z vraždy křesťanského chlapce. Antisemitsky zaměřený proces, který se konal v letech 1911–1913 v Kyjevě, se stal součástí událostí, během kterých carské Rusko učinilo z Židů svého „úhlavního nepřítele“, aby tak zneužilo společenské nálady pro politické účely. Jedním z výsledků byla krvavá série velkých protizidovských pogromů... Stejně represivní metody přitom uplatňuje Rusko i dnes, kdy provádí svou staronovou imperiální politiku v podobě války proti Ukrajině a jejím občanům a občankám. Beilisův případ tvůrci inscenace vnímají právě skrze své autentické zkušenosti s válkou a ruskou imperiální politikou. Dokumentární inscenace věnovaná tématu víry a jejího významu pro dnešní společnost, jejíž zkoušení probíhalo za zvuku sirén varujících před ruskými raketami...

Inscenace *Beilisův případ* je součástí projektu *Face to Faith* spolufinancovaného programem *Kreativní Evropa Evropské unie* (www.face-to-faith.eu).

**Face
to Faith**

HRAJÍ:

Piotr Armianovskiy, Nadiia Kalyniuk, Oksana Leuta,
Anastasiia Lisovska

JAM FACTORY ART CENTER

Umělecké centrum Jam Factory založil historik a kulturní podnikatel Harald Binder. V současné době tuto organizaci vede malý tým, který se primárně zabývá revitalizací bývalého průmyslového areálu na Lvovské adrese B. Chmelnického 124 a zároveň již nyní realizuje program instituce: jeho stěžejním bodem je reflektovat prostřednictvím představení, performancí, multimediálních akcí, vzdělávacích aktivit, výstav i výzkumu aktuální procesy v ukrajinském i mezinárodním umění a kultuře a otevírat možnosti pro dialog s veřejností. Jam Factory Art Center je především místem pro realizaci vlastních i partnerských kulturních a uměleckých projektů, pořádání výstav, uměleckých festivalů a performancí a platformou pro mezinárodní kulturní a uměleckou spolupráci. Organizace je také platformou pro pořádání diskusí o nejdůležitějších uměleckých a filozofických tématech, nastolování otázek celospolečenského významu, iniciování interakce mezi umělci, kulturními profesionály a různými návštěvníky – dospělými, mládeží i dětmi. Přestože se tým Jam Factory Art Center primárně zaměřuje na prezentaci, rozvoj a výzkum současného ukrajinského a východoevropského umění, je organizace také etablovanou součástí mezinárodní kulturní scény. V budoucnu je plánován vznik skupiny spolupracujících kurátorů a teoretiků, aby bylo možné realizovat vlastní výzkumné projekty, zveřejňovat poznatky a podílet se tak na komponování obrazu současného umění. Jak je uvedeno na webových stránkách organizace: “Jam Factory Art Center je instituce současného umění. To pro nás znamená být aktivní v určitém prostoru a čase, zaujímat kritický postoj ke globálním i lokálním společenským procesům a zastupovat a podporovat umělce a umělecké profesionály, kteří projevují aktivní společenský a politický zájem v daných podmínkách.” Od začátku ruské invaze na Ukrajinu usiluje Jam Factory Art Center také o zajištění podpory pro ukrajinské umělce. “Právě v těchto časech nehlubší krize země je umění a kultura nejpotřebnější k reflexi lidských podmínek v realitě ovládané násilím a bolestí. Potřebujeme ruce a hlasy umělců, aby hlubokým a trvalým způsobem vyjádřili to, co se dnes odehrává v našich myslích a duších. (...) Zahajujeme program *Umělci ve válce*, abychom podpořili a povzbudili umělce, aby se vrátili k umělecké tvorbě a stali se hlasem společnosti, která prožívá nejničivější období.”

www.jamfactory.ua



THE GAME

Sobota 22. 10. 2022 od 19:00
Jeviště Velkého sálu Divadla pod Palmovkou

Slovensko mladinsko gledališče v koprodukcii
s Maska Ljubljana, Lublaň, Slovinsko

Hra, která nemá žádná pravidla a neplatí v ní žádné zákony – zato přináší neomezené policejní pravomoci, stále brutálnější násilí, rostoucí nebezpečí, zmenšující se příležitosti a stále více se vzdalující cíl cesty...

Režie: Žiga Divjak

Vědecká spolupráce: Maja Ava Žiberna

Asistentky režie: Ana Lorger, Nika Prusnik Kardum

Dramaturgická spolupráce: Katarina Morano

Scénografie: Igor Vasiljev

Kostýmy: Tina Pavlovič

Hudba, zvuk a video design: Blaž Gracar

Řečový poradce: Mateja Dermelj

Překlad ze zvukových záznamů: Barbara Skubic

Světelný designér a technický manažer: Igor Remeta

Producentka a manažerka: Tina Dobnik

Premiéra 10. 6. 2020

Délka představení: 1 hodina a 45 minut

Představení ve slovinském jazyce s českými titulky.

Po skončení představení diskuze s tvůrci.

Lidé, kteří se vydali na cestu přes půl světa, aby unikli válkám, pronásledování, násilí a drtivé chudobě, nazývají posledních několik set kilometrů své cesty z Bosny a Hercegoviny do cíle v Evropské unii anglickým slovem Game (hra). Mnoho lidí to zkouší mnohokrát, třeba dvacetkrát nebo třicetkrát: jednou se jim to musí podařit. Pro mnohé tato hra končí fatálně. Inscenace známého lublaňského divadla Slovensko mladinsko, která vznikla na základě svědectví shromážděných v databázi Border Violence Monitoring Network, zkoumá roli a odpovědnost Slovinska a jeho pohraniční politiky za životy a osudy lidí na útěku. Inscenace získala několik cen na prestižním festivalu Borstnik Grand Prix (cena za nejlepší inscenaci, za režii, herectví, mladý herecký výkon, dramaturgii, scénografii, hudbu a zvukový design) a zvláštní cenu poroty za sociální citlivost na Týdnu slovinského dramatu (2021).

HRAJÍ:

Primož Bežjak, Sara Dirnbek, Maruša Oblak,
Matej Puc, Vito Weis

HRAJÍ ZE ZÁZNAMU:

Hamza Aziz, Zaher Amini, Khalid Ali,
Behnaz Aliesfahanipour

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Název divadla obsahuje odkaz na mládí a mládež – v doslovném překladu se divadlo jmenuje Slovinské mládežnické divadlo. Nese si tak svou historii, kterou zároveň transformuje pro současnost. Divadlo bylo založeno v roce 1955 jako první profesionální divadlo pro děti a mládež ve Slovinsku. Své mladé publikum přitom nikdy nepodceňovalo a od samého začátku se zabývalo těžkými tématy, jako je například holocaust, stárnutí, láska v dobách války nebo revoluce aj. V prvních dvaceti pěti letech byla v Mladinsku uvedena řada úspěšných inscenací pro mladé a o mladých, které měly nemalý dopad na formování mladé slovinské generace. Po roce 1980 v souvislosti s postupným uvolňováním politických poměrů v tehdejší Jugoslávii pak Slovensko mladinsko gledališče úspěšně rozšířilo svůj program, když propojilo politickou kritiku a provokativnost svých inscenací s inovativními performativními postupy a tím také s novou svěží poetikou. Podařilo se tak oslovit publikum všech věkových skupin a divadlo se transformovalo do své dnešní programové šíře a poetiky, kdy oslovuje všechny zájemce o současné divadelní postupy i politická a společenská témata. Mladinsko je v neustálém pohybu: významná část jeho představení se totiž neodehrává na domovské scéně, ale na turné. Od počátků cestovala představení divadla po různých městech a divadlech ve Slovinsku i dalších zemích tehdejší Jugoslávie; od počátku 80. let se pak začala stále častěji vydávat do Evropy, kde se stala pevnou součástí evropské divadelní mapy, a od 90. let také do Jižní Ameriky a na další kontinenty. Slovensko mladinsko gledališče zanechalo nesmazatelný dojem již ve více než čtyřiceti zemích světa zvláště kvůli všestrannému záběru inscenací a hereckému souboru, který dokáže naplno využít hudbu, choreografii a herectví – a který přitom neuznává hvězdný systém. Na webových stránkách Slovensko mladinsko gledališče mj. píše: „Jsme divadlo. Ale od našich diváků očekáváme více než jen „sledování“. Snažíme se je zapojit do dialogu a učinit z nich aktivní účastníky. Vytváříme inscenace. Ale nevytváříme je ve vakuu. Kriticky pozorujeme naši společnost, komentujeme ji a snažíme se ji formovat. Mladinsko je divadelní organismus, který se snaží ze scény proniknout do veřejného prostoru, takže se pro nás veřejný prostor stává prostorem divadelním. Mladinsko není jen divadlo.“

„Text je složen z pravdivých zpráv a podává dvouhodinový mrazivý obraz Evropy, během něhož vám bude jasné, že Osvětim, nákladní auta přeměněná na plynové cely, Jasenovac nebo Sajmište nespady z nebe, ani se tam po skončení války nevrátili. Vzhledem k bestiálnímu zacházení, kterého se migrantům s tichým požehnaním Evropy dostává ze strany některých policejních složek, je jasné, že všechny tyto hrůzy, o nichž jsme si mysleli, že jsou jakýmsi historickým přežitkem, který byl pohřben vítězstvím nad nacismem, dřímají kolem nás i dnes, v našem bezprostředním sousedství“

Aleksandra Glovački, Nova

„Zatímco děj na jevišti je přiměřeně k tématu v podstatě redukován na ‚mluvícího člověka‘ (oož je pro mnohé migranty často to jediné, co jim zbývá), téma se divadelně zrcadlí i v postupném opakování ‚téhož‘, které diváka možná vyčerpává podobně jako bludný kruh, v němž jsou migranti uvězněni. Není to představení, které by chtělo být příjemné – ve skutečnosti si právě díky této ‚strnulosti‘ začínáme uvědomovat naprostou lhostejnost ‚systému‘ k právním a etickým zásadám, která se stále více rozmáhá i na našem vlastním prahu.“

Gregor Butala, Dnevník

„Klíčem k představení je promyšlená organizace a výběr textů. (...) Právě jednotná struktura přiznání a nejednotné místo akce vyvolávají otázku, zda je tento druh policejního násilí systematizován a zda snad neexistuje celostátní shoda na postupech; pokud policejní složky jednájí v různých částech země stejně – na ói pokyn jednájí stejně? (...) Jedná se o důležité představení, které v době, kdy politika požaduje ‚přísnější kontrolu na hranicích‘, osvětluje současný stav, který představuje naprostý rozklad základních principů právního a etického jednání.“

Anja Radaljac, Delo



Gianina Cărbunariu

WASTE!

Středa 26. 10. 2022 od 19:00
Velký sál Divadla pod Palmovkou

Schauspiel Stuttgart
Stuttgart, Německo

Dokumentární pohádka o vývozu západoevropském odpadu a krásách východoevropského podnikání, kterou je dobré vidět předtím, než začneme věřit pohádkám.

Režie a text: Gianina Cărbunariu

Výprava: Dorothee Curio

Hudba: Emilian Gatsov

Světla: Stefan Schmidt

Dramaturgie: Carolin Losch, Christina Schlögl

Choreografická spolupráce: Louis Stiens

Překlad: Fabiola Eidloth

HRAJÍ:

Boris Burgstaller, Elias Krischke, Jannik Mühlenweg,

Sebastian Röhrle, Christiane Roßbach

Premiéra 17. 3. 2022

Délka představení: 1 hodina a 40 minut

V německém jazyce s českými titulky.

Po skončení představení diskuze s tvůrci.

Třídění odpadu – vlastně velmi rozumná a důležitá věc. Někteří současníci ji dokonce prosazují s pseudonáboženskou horlivostí. O to víc je znepokojující, že část tohoto pečlivě tříděného odpadu je likvidována způsobem, který fatálně znečišťuje životní prostředí. Přibližně padesát procent tříděného plastového odpadu se totiž vůbec nerecykluje, ale rovnou spaluje – mj. v cementárnách. Například v Rumunsku se zpracovávají i velmi nebezpečné látky, pro které neexistují žádná funkční recyklační řešení, což má dramatické důsledky pro zdraví obyvatel. V globálním odpadovém byznysu se vydělávají velké peníze, vznikají mafiánské struktury a zdá se, že odpad je nové zlato... Nezbývá tedy než se ptát, jestli je Evropská unie skutečně společenstvím hodnot, nebo jestli v ní nepřevládají tvrdé ekonomické zájmy? Využíváme ekonomických rozdílů v rámci EU k řešení ekologických problémů na úkor ostatních na jedné straně a k nábore levné pracovní síly na straně druhé? A co globální solidarita? Známa rumunská autorka a režisérka Gianina Cărbunariu vytváří na základě vlastního rozsáhlého výzkumu prostředí spojujícího absurdní realitu s fikcí do podoby elektrizujícího a bizarně tragikomického divadla.

SCHAUSPIEL STUTTGART

Schauspiel Stuttgart je jednou z nejrenomovanějších institucí německojazyčného divadla. Tvoří spolu s operním divadlem Staatsoper Stuttgart a baletním Stuttgarter Ballett třísouborový Staatstheater Stuttgart – největší vícesouborové divadlo v Evropě, které má více než 1350 zaměstnanců původem z více než 50 národů a ročně odehraje více než 1000 představení pro přibližně půl milionu diváků. Zatímco operní a baletní soubor stuttgartského Státního divadla sídlí v jedné z mála německých operních budov, které téměř bez úhony přečkaly druhou světovou válku (jedná se o pozoruhodnou stavbu vybudovanou v letech 1909–1912 podle plánů mnichovského architekta Maxe Littmanna), činoherní soubor Schauspiel Stuttgart sídlí v nové moderní budově zvané Kleines Haus z roku 1962. Schauspiel Stuttgart je jednou z nejprogresivnějších německých scén současného autorského divadla a jako takové se zabývá aktuálními politicky angažovanými tématy, včetně kontroverzních. Současný umělecký ředitel Burkhard C. Kosminski vnímá divadlo jako platformu pro konstruktivní dialog v centru města a opírá se o silný soubor 32 herců, který je složený mj. i z umělců z Polska či Chorvatska. Společně se snaží dojmát, vyzývat a bavit své diváky. Na dvou hlavních stuttgartských činoherních scénách – v Schauspielhausu a Kammertheateru – se konají divadelní večery s díly současných autorů i neotřelými zpracováními (moderní) klasiky. Je příznačné, že umělci na jevišti i v zákulisí jsou stejně rozmanití jako mezinárodní město Stuttgart a jeho obyvatelé: divadelníci z celé Evropy se zde setkávají, aby společně mapovali utopie mnohojazyčné a pestré evropské budoucnosti.

Gianina Cărbunariu (nar. 1977) je jednou z neznámějších osobností rumunského divadla. Od roku 2004 působí jako režisérka a dramatička po celé Evropě, mimo jiné v divadlech v Londýně, Madridu, Boloni, Stockholmu, Mnichově a v Berlíně. Její divadelní díla byla uvedena na mnoha mezinárodních festivalech, například na Festival d'Avignon, Wiener Festwochen, New Drama Festival v Moskvě a Festival TransAmériques v Montrealu. Za své režie a dramatickou tvorbu získala řadu ocenění. Její hry, které se věnují především sociálně-politickým tématům v evropském kontextu, byly mnohokrát přeloženy. V roce 2020 byl na filmovém festivalu v Berlíně uveden film natočený podle divadelní hry Gianiny Cărbunariu Uppercase Print (režie Radu Jude). Od roku 2017 je uměleckou ředitelkou divadla Teatrul Tineretului a kurátorkou divadelního festivalu v rumunském městě Piatra Neamț.

„(...) Lidé reptají nad zápachem, prachem, ničením krajiny. Starostka, které Christiane Roßbachová propůjčuje zovíální a srdečný výraz, má v zájmu kapitálu uklidnit lidi. Pak ale do potoka uniká čpavek a ryby hynou. Režisérka rozvíjí absurdní scénérii, v níž herci a herečka hrají s maskami pstruhů. Zpívá se známá Schubertova píseň. A pak se objeví medvěd s černým kožichem a děsivými zuby, který jako by bránil přírodu, ze které chce odstranit vše cizí. Až při bližším pohledu začne být zřejmá skutečná funkce této postavy: je symbolem politiky radikální pravice.“

Manfred Jahnke, Die deutsche Bühne

„Pokud si někdo myslel, že jej čeká produkce, která bude apelovat na svědomí diváků, ten si už po několika minutách uvědomil, že se mýlí. Protože Gianina Cărbunariu a soubor se zabývají tématem v tak pestrém a hravém provedení a s takovou nadsázkou, že je to – přes všechnu vážnost, která za tím stojí – skvělá zábava. V takzvané dokumentární pohádce dovedně mísí fakta a fikci. A *Waste!* znovu potvrzuje, že realita je často mnohem absurdnější, než se nám zdá.“

Christoph Feil, Heilbronner Stimme

„Režisérka Gianina Cărbunariu udělala pro inscenaci *Waste!* (...) výzkum, podle kterého je velká část odpadků, které jsme – ne zcela bez nátlaku – pečlivě sbírali, třídili, skládali a odnášeli unesena, a neskončí tam, kde jsme si mysleli, tedy v recyklačním zařízení. Velká část tohoto odpadu přitom skončí v chudším zahraničí, kde je jeho likvidace levná. Například v Rumunsku. Tam zničení jedné tuny naší špíny nestojí 250 až 400 eur jako zde, ale pouze 15 až 20 eur. Ano, *Waste!* je na první pohled šokující, a to zejména svým vysvětlením toho, k čemu se velká část našeho dopadu používá právě v Rumunsku: jako náhrada za uhlí, maskovaná navíc jako ‚ekologické‘ palivo, zde pohání například německé (!) cementárny – mj. tři odnože společnosti Heidelberg Cement, která na svých webových stránkách propaguje udržitelný ekologický beton. (...) Chamtivost a korupce na jedné straně, a bezmoc a bezvláda na straně druhé.“

Verena Großkreutz, Theater heute





DOPROVODNÝ PROGRAM



FÓRUM O BUDOUCNOSTI KULTURY VARŠAVA: SOLIDARITA A PÉČE

Sobota 15. 10. 2022 od 12:00

Online přenos

Program Fóra pro budoucnost kultury, které již od roku 2017 pořádá varšavský Teatr Powszechny, je reakcí na společenskou situaci nejen v Polsku – zaměřuje se na podporu a prezentaci nových, někdy až utopických vizí.

Solidarita a péče je podtitul progresivního projektu definujícího roli kultury a hledajícího nové příběhy, který je dnes potřebnější než kdy jindy. Čelíme ozbrojenému útoku Ruska na Ukrajinu, který není možné ignorovat. Zažíváme nevratné společenské změny, které přinesla pandemie COVID-19, ale také politické i generační změny provázené revolou občanů příklánějících se k populistickým autoritám a ohrožujících demokratické hodnoty. Pochopili jsme, že klimatická katastrofa je zcela reálnou hrozbou.

Tváří v tvář těmto krizím a rychlé proměně sociální a politické reality je nutné nově definovat pojem kultury a úkoly a odpovědnost institucí, které ji vytvářejí. Právě těmito otázkami se budeme zabývat na Fóru o budoucnosti kultury. Mottem letošního ročníku bude „Solidarita a péče“ - právě tyto hodnoty považujeme za základ nového myšlení o kultuře a o společnosti.

Kulturu chápeme jako řadu faktorů, které organizují celek našeho života. Mluvili jsme o tom tváří v tvář náporu populismu, který proniká do politického života moderních demokracií. Podporovali jsme pokrokové hodnoty, když fašizace společenského života sílí - ale kdy zároveň rostl i odpor a sebeorganizace občanů. Sledovali jsme trendy v současné kultuře a pokusili se o porozumění mezi kulturními lidmi a sociálními hnutími. Věnovali jsme se hnutí rebelů a diskutovali o institucionálních změnách v polském kulturním sektoru.

Musíme přemýšlet nejen o inovativním projektu pro oblast kultury, ale také o řešení celého komplexu problémů, kterým čelíme. Kultura, kterou máme na mysli, se vytváří nejen ve velkých a středně velkých městech, ale také v malých centrech. Ve velkých institucích, komunitních centrech, ale také na internetu nebo na ulici během občanských protestů. K takovému pojetí kultury neodmyslitelně patří témata ekologie a změny klimatu, migrace, práv žen a LGBT+ lidí.

Abychom ukázali tuto rozmanitost a zamysleli se nad novým vymezením společenské role kultury, uskuteční se první část fóra, na rozdíl od předchozích ročníků, mimo Varšavu. Od poloviny dubna do začátku června se sejdeme na 12 různých místech v Polsku - chceme ukázat rozmanitost polské kultury a témata, která jsou pro ni v současnosti aktuální. Na začátku října se přesuneme do Varšavy i do několika dalších evropských hlavních měst, abychom načrtli širokou mapu výzev, kterým dnes čelíme.

Pražská část Fóra, kterou pořádalo Divadlo pod Palmovkou, se uskutečnila ve dnech 20. 9. a 21. 9. 2022 pod názvem Fórum o budoucnosti kultury: veřejná kulturní instituce ve 21. století.

Chceme vás pozvat nejen k diskusi o budování kultury založené na hodnotách, jako je solidarita a péče. Chceme vás vyzvat ke společnému jednání.

Fórum budoucnosti kultury 2022 je pořádáno s podporou města Varšavy.

Odkaz pro sledování online přenosu konference bude uveden na webu Divadla pod Palmovkou a sociálních sítích festivalu.

www.forumprzyszlosciokultury.pl

VÝSTAVA JACUZZI OF DESPAIR

24. 9. 2022 – 19. 11. 2022

Galerie Světova 1, Světova 1, Praha 8

Otevřeno úterý – sobota od 13:00 do 19:00

Vstupné dobrovolné

Výstava děl umělců: Anežka Abrtová, Josefina Leon Ausejo, Bolla Szilvia, Nada Elkalaawy, Dominik M. Ilek, Sharon van Overmeiren a Din Bar Varshavyak.

Podstatná a přídavná jména se většinou doplňují, ale nezřídka si i přičí. Kontrast nám umožňuje dívat se na tvorbu této různorodé skupiny umělců/umělkyně - na proces, jímž došli ke svému projevu a způsobu jeho přednesení. Umění samotné je jazykem kontrastů v nichž si divák/divačka nachází a reflektuje svůj vlastní způsob pohledu na každodenní svět.

Výstava *Jacuzzi Of Despair* je součástí projektu *As we grow* - série výstav zaměřená na mezigenerační dialog, výměnu inspirací a příležitostí. Mladí umělci a mladé umělkyně v kreativním dialogu s Basimem Magdym, Sharon Van Overmeiren a Aj Wej-wejem.

Produkují: Rivers, Vorlíček, Xu

Galerie Světova 1 se nachází na stejnojmenné ulici v sousedství Divadla pod Palmovkou. Je výstavním prostorem prací studentů uměleckých škol. Konceptce projektu se nese v duchu hesla studentů studentům – poskytuje výstavní prostor studentům uměleckých oborů, tedy prostor pro jejich vlastní vyjádření. Chce umožnit mladým lidem na začátku kariéry získat první profesionální zkušenosti a nabídnout studentům z celé České republiky vstřícnou platformu.

www.svetova1.cz

S1

TAM, KDE BYL UHNĚTEN GOLEM...

Malý průvodce po blízkém okolí Divadla pod Palmovkou

Divadlo pod Palmovkou se nachází na jedné z hlavních tříd někdejšího pražského předměstí, nyní jedné ze čtvrtí širšího centra pražské aglomerace – Libně. Území kolem dnešního Divadla pod Palmovkou bylo osídleno zřejmě již od starší doby kamenné, první písemná zmínka je však až z roku 1363. Pravděpodobně již dříve ale stávala na skále nad říčkou Rokytkou tvrz šlechtických majitelů zdejšího území, později přestavěná na výstavný zámek (dnes v něm sídlí Úřad městské části). Kolem tvrze se rozkládala poddanská obec, která těžila z velmi výhodné polohy nedaleko vltavského brodu a u křižení důležitých zemských cest vedoucích mj. do Lužice a Slezska.

Od šestnáctého století se v Libni usazovali Židé, kterým byly vyčleněny pozemky na místě někdejších mokřadů přímo naproti dnešnímu Divadlu pod Palmovkou. Židovská komunita byla na svou dobu poměrně početná a záhy získala na vrchnosti i značná privilegia – mj. vlastní samosprávu. Do doby vzniku zdejšího židovského osídlení spadá také jedna z verzí světoznámého příběhu o Golemovi, kterého rabbi Löw prý uhnětl na libeňském břehu z támní hlíny...

Šlechtičtí majitelé se v Libni střídali až do roku 1662, kdy se majitelem panství stalo Staré Město pražské. Zdejší zámek se poté stal letní rezidencí pražských primátorů a později hostil řadu panovníků a jejich hostů jakožto rezidence habsburských císařů a jejich rodin při návštěvách Prahy. V okolí Libně tehdy vzniklo několik usedlostí, vinic a sadů, které bývaly oblíbenými místy pro letní pobyty Pražanů i častým cílem jejich jednodenních výletů.

V devatenáctém století však nastal bouřlivý rozvoj, když zde kvůli výhodné poloze na dosah metropole a přitom na dosud volných prostranstvích vyrostly rozsáhlé průmyslové podniky: působila zde mj. strojírna, slévárna, dva pivovary, lihovar, továrna na výrobu cementových trubek a také několik podniků textilních a kožedělných i říční přístav s překladištěm (později opravnou lodí a loděnicí) a řada dalších průmyslových provozů. Prudký rozvoj Libně, díky němuž se za pouhých 25 let zvýšil počet obyvatel o více než dvanáct tisíc, proměnil někdejší malé městečko na březích Vltavy a Rokytky v pulzující průmyslové předměstí Prahy. V roce 1896 začala do Libně z centra metropole pravidelně jezdit tramvaj, čehož využili zdejší divadelní podnikatelé provozující divadelní a hudební produkce v někdejším zájezdním hostinci U Deutschů (zárodek dnešního Divadla pod Palmovkou). Součástí Prahy je Libeň od roku 1901.

Tovární a průmyslové provozy, spolu se čtvrtěmi činžovních domů a malých dělnických domků, krámků a hospůdek rozestých v mimořádně členité krajině, nechaly vzniknout čtvrti s nezaměnitelným geniem loci zabydlenými nevšedními obyvateli a jejich neméně nevšedními osudy. Dodnes je tato podoba Libně zvěčněná např. v prózách Bohumila Hrabala, který zde v těsném sousedství Divadla pod Palmovkou prožil svá autorsky nejšťastnější léta. V šedesátých a osmdesátých letech minulého století však prošla Libeň rozsáhlou asanací, během které zmizela významná část starých domů, ulic a zákoutí. Současná bouřlivě se rozvíjející nová zástavba postupně proměňuje okolí Divadla pod Palmovkou v nové moderní městské centrum. Některá pozoruhodná místa z dřívějších dob však odolala – a nová vznikají...





1. Divadlo pod Palmovkou

Zenklova 34, Praha 8

Na místě dnešní budovy Divadla pod Palmovkou se původně nacházel zájezdní hostinec U Deutschů, ve kterém se již od počátku devatenáctého století konaly hudební a divadelní produkce. Hostinec na rušné silnici, která se postupně stávala hlavní městskou třídou, prosperoval a zdejší představení se těšila značnému zájmu – také proto, že byla hrána v češtině. V osmdesátých letech devatenáctého století vznikla na dvoře hostince (později přeměněného na hotel) dřevěná divadelní aréna, která byla záhy přestavěna do podoby kamenného sálu. Ten byl několikrát dále přestavován – jeho současná podoba je z roku 1907 a představuje krásnou ukázkou secese s četnými původními architektonickými prvky. Za zmínku stojí, že v tehdy nově postaveném sále byla uvedena Lehárova opereta *Veselá vdova* poprvé po své vídeňské světové premiéře. Divadelnímu podnikání se ale v Libni zprvu příliš nedařilo a pokusy o stále profesionální divadlo zde opakovaně zkrachovaly. Ve dvacátých letech získala hotel s divadelním sálem Československá sociálně demokratická strana dělnická, která zde zřídila Lidový dům a Biograf Svěpomoc. Za druhé světové války sloužil divadelní sál jako skladiště nevojenského materiálu pro wehrmacht. V padesátých letech minulého století získalo objekt tehdejší Městské a oblastní divadlo (dnes Divadlo pod Palmovkou), jež zde působí dodnes. Průčelí budovy je výsledkem řady přestaveb a rekonstrukcí, které ji z původní silně zdobené romantizující podoby proměnily v minimalisticky působící budovu. Rozsáhlá rekonstrukce proběhla po katastrofálních povodních v roce 2002, kdy bylo přízemí budovy včetně divadelního sálu zaplaveno vodou do výšky více než dvou metrů. Poslední rozsáhlá rekonstrukce divadelní budovy proběhla v roce 2014. Tehdy byla kromě interiérů také nově upravena fasáda průčelí v přízemní části.



2. Libeňský zámek

Zenklova 1/35, Praha 8

Zámek vznikl na skalnatém výběžku obtékaném Vltavou a Rokytkou koncem šestnáctého století na místě starší středověké tvrze. Byl několikrát výrazně přestavován a upravován – jeho dnešní podoba v převážně v rokokovém stylu vznikla při přestavbě ve druhé polovině osmnáctého století. V roce 1608 hostil libeňský zámek císaře Rudolfa II. a jeho bratra Matyáše, kteří zde uzavřeli tzv. libeňský mír (rozděloval vládu nad habsburskými územími mezi oba bratry tak, že Rudolf si měl podržet Čechy, Lužici a Slezsko a Matyáš měl vládnout Moravě, Uhrám a Rakousku; Matyášovi dohoda navíc zaručovala následnictví na českém i císařském trůně). Poté, když zámek získalo Staré Město pražské, byl letní rezidenční pražských primátorů a později i císařské rodiny při jejich návštěvách Prahy. Dnes v zámku sídlí Úřad městské části Prahy 8 a konají se zde kulturní akce, při nichž je možné navštívit i bohatě zdobený interiér s překrásnými malbami či architektonicky cennou zámeckou kaplí.



3. Kostel sv. Vojtěcha

U Meteoru 599, Praha 8

Jedna z nejceněnějších a nejkrásnějších raně secesních památek v České republice byla postavena v letech 1904–1905 podle projektu architekta Emila Králíčka. Kostel je postavený – pro naše země netypicky – z velké části ze dřeva, protože byl původně zamýšlen jako provizorní stavba pouze na pět let. V roce 1987 se stal nemovitou kulturní památkou, v roce 2001 byl nákladně restaurován. Kostel sv. Vojtěcha je zvláště pozoruhodný působivým systémem zděných svislých konstrukcí a dřevěných, složitě tvarovaných střešních vazníků, s výrazným použitím dřevěných dekorativních prvků. Střecha věže vysoké 23,7 metrů má tvar čtyřboké helmice s hrotem a makovicí na vrcholu. Vnitřní členění unikátně dochovaného halového prostoru je trojpodnní o výšce 7,2 m. Tato architektonicky a výtvarně mimořádně pozoruhodná a působivá svatyně je v současnosti farním kostelem římskokatolické církve.



4. Centrum libeňské historie a kultury Libeňský svět

Pivovarnická 1022/3, Praha 8

Kulturní a komunitní centrum Libeňský svět bylo pro veřejnost otevřeno 17. září 2021 v jednom z mála autenticky zachovalých společenských sálů meziválečné Prahy. Dříve se zde nacházela mj. oblíbená restaurace, kterou navštěvoval také Bohumil Hrabal, a společenský sál, kde byly pořádány nejrůznější kulturní a spolkové akce. V domě, kde Libeňský svět sídlí, navíc žil významný český spisovatel a pedagog Eduard Štorch, jehož dílo čerpající zejména z pravěkých dějin trvale ovlivnilo celé generace dětí a mládeže. Působivý sál Libeňského světa postavený ve funkcionalistickém stylu byl v posledních letech využíván pro různé účely a široké veřejnosti byl v podstatě nepřístupný – v posledních letech např. sloužil jako muslimská modlitebna. Cílem činnosti Centra libeňské historie a kultury je uchovávat historii této významné obce – a od roku 1901 pražské čtvrti – jako specifické společenské, kulturní a v neposlední řadě také průmyslové lokality, jejíž význam výrazně přesahuje hranice Prahy. Činnost Libeňského světa přitom nebude spočívat pouze ve sbírkové a dokumentační činnosti – jeho působení bude v duchu nároků 21. století aktivní vůči společnosti a z tohoto důvodu bude usilovat o rozvíjení historického odkazu v různých sférách současného života, zejména pak ve výchově nastupujících generací. V současné době je v prostorách Libeňského světa umístěna expozice představující průřez libeňskými dějinami, přibližující atmosféru staré i dnešní Libně a představující velké libeňské osobnosti. Součástí expozice jsou také originální fotografické koláže, vytvořené výtvarníkem Václavem Špalem mj. z fotografií poskytnutých přímo obyvateli Libně, a další sbírkové předměty, jejichž fond se bude postupně rozrůstat. Otevřeno: každé úterý a sobotu vždy od 13:00 do 19:00.



5. a 6. Židovská čtvrť a židovský hřbitov v Libni

Koželužská ulice (fragment židovské čtvrti) a Libeňský most naproti zastávce tramvají Palmovka (židovský hřbitov)

Nejstarší zpráva o židovském osídlení Libně je z roku 1561, kdy bylo libeňské židovské město druhým největším pražským židovským osídlením a těšilo se značné prestiži. V šestnáctém století dokonce žilo v Libni víc židů než křesťanů – a poté, když v osmnáctém století císařovna Marie Terezie vypověděla Židy z Prahy a zdejší komunita dosáhla svého vrcholu, zde žilo 766 židovských obyvatel. Jádrem židovského ghetta se nacházelo přímo naproti dnešnímu Divadlu pod Palmovkou v dnešní Koželužské ulici. Z druhé strany jej téměř omývaly vody jednoho z ramen Vltavy, která do židovského města i Libně často přinášela povodně (proto měly některé domy ghetta vstup do obytných prostor až v prvním patře). Během druhé světové války byla libeňská židovská komunita téměř úplně vyvražděna nacisty – jedním z nemnoha přeživších byl i světoznámý spisovatel a libeňský rodák Arnošt Lustig. Nedaleko ghetta byl také židovský hřbitov (6) založený na konci šestnáctého století. Hřbitov, na kterém se přestalo pohřbívat v roce 1892, byl postupně zmenšován – nejprve v roce 1875 kvůli stavbě nádraží, poté ve dvacátých letech minulého století kvůli stavbě mostu. Definitivně zničen byl v rámci „okrašlovací“ akce v letech 1964–1965, kdy byla jeho zbývající (a nejcennější) část bezdůvodně zasypana sutí a zeminou. Ani z libeňského židovského města dnes bohužel mnoho nezbylo – většina budov byla zničena během necitlivé asanace v padesátých a šedesátých letech minulého století, dovršené v letech devadesátých. Dnes na místě židovského ghetta stojí rozlehlé kancelářské budovy a někdejší židovské město připomíná již pouze pár posledních domků v sousedství restaurace „U Horkých“.



7. Synagoga na Palmovce

Ludmilina 601/4, Praha 8

Původní libeňská synagoga, zvaná stará, se nacházela v jádru židovského ghetta. Po zrušení diskriminačních nařízení, zakazujících Židům život mimo jejich ghetta, však byla vybudována synagoga nová, tentokrát na prestižním místě přímo u hlavní libeňské ulice, tehdy zvané Primátorská třída (dnešní Zenklova ulice). Základní kámen k takzvané Nové synagoze, dnes spíše známé jako synagoga na Palmovce, byl položen v roce 1846 za přítomnosti arcivévodý Štěpána. Synagoga byla postavena v novorománském slohu přecházejícím do orientálních poloh. Původní fasáda měla výraznou štukovou výzdobu, která se však dodnes dochovala pouze ve značně ochuzené podobě. Původně bohatě zdobený interiér svatyně má impozantní bazilikální podobu vysokého trojlodí s postranními galeriemi umístěnými vždy na pěti pilířích. Synagoga značně utrpěla devastací za války i během komunistického režimu, kdy byla využívána pro různé účely. Dnes je spravována Sdružením Serpens, které ji zpřístupňuje veřejnosti, pořádá zde koncerty, divadelní představení a výstavy. Synagoga je ponechána ve stavu, v jakém se do dnešních dnů dochovala, jako výmluvné memento uplynulých dob.



8. Stará Libeň v ulici Na Hrázi a někdejší dům Bohumila Hrabala

Na Hrázi, Praha 8

V těsném sousedství Divadla pod Palmovkou, v blízkosti jeho zaměstnaneckého vstupu, se v ulici Na Hrázi 326/24 nacházel malý domek, jehož přízemní byt ve dvoře (bývalou kovářskou dílnu) si v roce 1950 najal pozdější světoznámý spisovatel a jeden z nejčtenějších českých autorů vůbec Bohumil Hrabal. V domě v ulici Na Hrázi (o které ve svých dílech psával jako o ulici „Na hrázi věčnosti“) Hrabal vytvořil nejen svá první díla, ale také řadu svých děl nejlepších a nejnámějších. K obývání nepříliš vhodné prostory Hrabalova suterenního obydlí, které však spisovateli inspirujícím se v surrealismu vyhovovaly pro svou netypičnost a dekadentní atmosféru, se staly také místem setkávání Hrabalových přátel – mj. Egona Bondyho. Dům Na Hrázi, který byl zvěčněn v několika Hrabalových prózách, podobně jako jeho okolí a celá Libeň, měl také nespornou výhodu v tom, že téměř sousedil s Hrabalovým zaměstnáním, které opustil těsně před tím, než se mu podařilo prosadit se jako spisovatel – v letech 1959 až 1961 totiž pracoval jako kulisák v Divadle S. K. Neumanna (dnes Divadlo pod Palmovkou) a hrál zde také několik menších rolí – své vzpomínky na tuto dobu zpracoval v povídce *Pražské jesličky*. V roce 1973 musel Hrabal milovaný byt v ulici Na Hrázi kvůli jeho nevyhovujícímu stavu opustit. Dům č. p. 326/24 byl spolu s celou jednou stranou ulice zbourán na jaře 1988 kvůli výstavbě metra a hlavně naddimenzovaného autobusového nádraží, které však nebylo v plánovaném rozsahu nikdy využito. Naproti zaměstnaneckému vstupu do Divadla pod Palmovkou dnes stojí pamětní kámen, jenž se měl stát základním kamenem hrabalovského centra, a opodál i Hrabalova zeď – dílo akademické malířky Tatiány Svatošové, která na zeď umístila řadu hrabalovských citátů, velký Hrabalův portrét a také několik autentických artefaktů z domu č. p. 326/24.



9. a 10. Promenáda kolem řeky Vltavy s parkovou úpravou a Libeňský most

U libeňského mostu a U českých loděnic a přilehlé parkové plochy

Ulice U Libeňského mostu je součástí zřejmě nejvýznamnější, nejvyužívanější a také nejkrásnější pražské cyklotrasy A2 vedoucí pražským historickým centrem, která poblíž Divadla pod Palmovkou prochází působivou krajinou s parkovou úpravou. Celková délka cyklotrasy procházející Prahou a jejím blízkým okolím z jihu na sever činí 31 km, začíná ve středočeské obci Vrané nad Vltavou a končí v Roztokách u Prahy. V oblasti Libně prochází nedaleko míst, kde se kdysi nacházely významné průmyslové objekty, mj. slavná strojírenská továrna Rustonka, která byla jednou z prvních strojírenských továren v Praze (v roce 1832 zde vznikla velká továrna na parní stroje, v roce 1850 ji zakoupil britský továrník Joseph Ruston, který ji značně rozšířil). Rustonka se proslavila především výrobou strojů a dílů pro zaoceánské a říční parní lodě, mosty a střešní konstrukce a její součástí byl i velký říční přístav. Od 60. let dvacátého století byl areál strojírenský

postupně opuštěn, v letech 2006–2007 byly jeho budovy demolovány. Památkově chráněná kotlina byla zbořena v roce 2014. Dnes se na části území Rustonky nachází park. Za zmínku také stojí Libeňský most, který je považován za jeden z architektonických skvostů meziválečné architektury. Byl postaven v roce 1928 podle plánů architektů Františka Mencla a Pavla Janáka a je uváděn jako jediný kubistický most na světě. Pozoruhodná je také skutečnost, že se ve skutečnosti nejedná o jeden most, ale o komplikovanou soustavu celkem šesti mostů. Nejcenější částí je bezesporu část mostu vedoucí přes řeku Vltavu, která je pojednána zcela netradičním a velmi působivým způsobem skvěle shrnujícím moderní estetické cítění meziválečné éry. Promenáda kolem Vltavy stejně jako cyklostezka A2 pokračuje pod Libeňským zámečkem (2) další promenádou kolem Vltavy s parkovou úpravou – Thomayerovými sady zahrnujícími i skalní partie. Přímo pod Libeňským zámečkem, nedaleko soutoku říčky Rokytka s Vltavou, se nachází další zajímavá památka – Löwitův mlýn. Památkově chráněná budova někdejšího velkého vodního mlýna v současné podobě pochází z roku 1747, první písemná zmínka o mlýně na tomto místě je však již z roku 1530. Budova mlýna byla důkladně zrekonstruována v roce 2000 a poté byla využívána pro kulturní akce. Od katastrofálních povodní z roku 2002, kdy voda dosahovala až po střechu, však byla dlouho nevyužita a pro kulturní akce je znovu využívána teprve od září 2019. Nedaleko Löwitova mlýna se nachází také areál bývalého libeňského říčního přístavu a Českých loděnic, který je postupně proměňován na novou čtvrť s luxusními byty. Thomayerovými sady rozloženými na břehu Vltavy a přilehlých skalnatých stráních prochází naučná stezka a mj. zde ve studánce Liběnka vyvěrá přírodní pramen svatého Vojtěcha. Součástí parku je také přírodní památka Bílá skála – skalnatý ostroh významný výskytem vzácných organismů byl pojmenován podle románu Eduarda Štorcha *Lovci mamutů*, který se zde zčásti odehrává.



11. Invalidovna

Sokolovská 24/136, Praha 8

Pražská Invalidovna byla vystavěna po vzoru slavné pařížské Invalidovny v letech 1731–1737 pro ubytování válečných invalidů nasazujících životy ve válkách vedených habsburskou monarchií. Projekt, který původně počítal s ubytováním pro 4000 válečných invalidů, vypracovali slavní architekti Josef Emanuel Fischer z Erlachu a Kilián Ignác Dientzenhofer. Z původního velkorysého záměru sice nakonec byla realizována pouze jedna devítina – i přesto však je pražská Invalidovna impozantní barokní budovou s několika křídly a s parkovou úpravou před průčelím. Svému účelu sloužila budova až do roku 1919, poté byla do roku 2014 sídlem Vojenského historického archivu a Vojenského ústředního archivu. Stav historicky mimořádně cenných budov byl v posledních desetiletích značně neutěšený (budovu poškodila mj. i povodeň z roku 2002, která poničila i cenné archiválie). V roce 2017 byla pražská Invalidovna vyhlášena národní kulturní památkou a zařazena mezi nejcenější památky ČR. V březnu 2018 přešla budova do majetku Národního památkového ústavu, který připravuje její rozsáhlou rekonstrukci, jež má být dokončena v roce 2024. V budoucnu má budova sloužit muzejním, galerijním, komunitním a vzdělávacím účelům.



12. Pomník operace Anthropoid – místo atentátu na R. Heydricha

Zenklova ulice, u tramvajové zastávky Vychovatelna

Místo, kde byl dne 27. 5. 1942 proveden úspěšný atentát na jednoho z nejvlivnějších nacistických prominentů a strůjce židovského holokaustu, zastupujícího říšského protektora a šéfa říšské policie Reinharda Heydricha. Atentát na Hitlerova oblíbenec provedli českoslovenští výsadkáři Jozef Gabčík a Jan Kubiš vycvičení ve Velké Británii a vyslaní na území nacisty okupovaného Československa československou exilovou vládou v rámci operace Anthropoid. Atentát byl proveden asi v 10:32–10:35 hodin v ostré libeňské zatáčce, po které jel Heydrich v otevřeném autě ze svého venkovského sídla na zámku v Panenských Břežanech na Pražský hrad asi v 10:32–10:35 hodin. Exploze speciálně upraveného protitankového granátu zranila Heydricha na obličej a hrudníku a poškodila mu i plíce a slezinu. Kubiš s Gabčíkem z místa uprchli (dámské kolo, které na útěku použil během atentátu zraněný Kubiš, bylo odloženo u tehdejší prodejny Baťa – dnešní drogerie Teta – v sousedství dnešního Divadla pod Palmovkou a později bohužel pomohlo nalézt stopu k parašutistům). Heydrich zemřel na následky zranění 4. 6. 1942 v nemocnici Na Bulovce nedaleko místa atentátu. Následný nacistický teror provázející vyšetřování atentátu postupně vedl k odhalení Kubiše a Gabčíka, kteří se spolu s dalšími československými výsadkáři ukrývali v kryptě pražského kostela sv. Cyrila a Metoděje. Dne 18. 6. 1942 kostel obklíčilo téměř 800 německých vojáků, jimž však dokázalo pouhých 7 parašutistů odolávat po neuvěřitelných sedm hodin. Poté, co jim došla munice, spáchali do té doby přeživší výsadkáři sebevraždu. Odveta nacistů za tzv. heydrichiádu vedla k uvěznění a smrti tisíců českých obětí a také k vypálení a vyvraždění obcí Lidice a Ležáky. Na místě atentátu na Heydricha, který je řazen mezi vůbec nejúspěšnější akce protinacistického odboje (a zároveň byl atentátem směřovaným na nejvyšší postaveného nacistického pohlavára), stojí od roku 2009 pomník operace Anthropoid. Události atentátu na Heydricha se staly námětem několika úspěšných filmů a řady knih. Inscenace s tématem operace Anthropoid byla uvedena také Divadlem pod Palmovkou pod názvem *294 statečných*.

William Shakespeare

ZKROCENÍ ZLÉ ŽENY

SEZONA
2021–2022

DIVADLO
POD PALMOVKOU

Režie:
Michal Lang

Premiéra:
24. září 2021

PP

WWW.PODPALMOVKOU.CZ



CRESTYL

DOCK IN

METROSTAU

DERMACOL

DENK N

Prime

Rádio DAB Praha

MUDLÍČEK

PSYCHOLOGIE